

Sygn. akt I S 9/19

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący:	SSA Ewa Tkocz
Sędziowie:	SA Roman Sugier (spr.) SA Tomasz Ślęzak

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2019 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi K. S.

na przewlekłość postępowania w zawisłej przed Sądem Rejonowym w (...) pod sygnaturą akt I 1Nc 1626/14 i przed Sądem Okręgowym w (...) pod sygnaturą akt III Cz 494/16 sprawie z powództwa L. J., A. S., J. J. i K. S. przeciwko H. C., M. C., A. C. (1) i A. C. (2)

o zapłatę

postanawia:

- 1) stwierdzić, że w postępowaniu o sygnaturze I 1Nc 1626/14 , toczącym się przed Sądem Rejonowym w (...) pod sygnaturą akt I 1Nc 1626/14 sprawie z powództwa L. J., A. S., J. J. i K. S. przeciwko H. C., M. C., A. C. (1) i A. C. (2) o zapłatę nastąpiła przewlekłość postępowania;
- 2) przyznać skarżącej K. S. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w (...) 2 000 (dwa tysiące) złotych;
- 3) oddalić skargę w pozostałym zakresie;
- 4) zwrócić skarżącej uiszczoną opłatę od skargi w kwocie 200 (dwieście) złotych.

SSA Tomasz Ślęzak SSA Ewa Tkocz SSA Roman Sugier

Sygn. akt I S 9/19

UZASADNIENIE

Skarżąca K. S., powołując się na przepis art. 2 w zw. Z art. 3 pkt. 7 i art. 6 ust. 2 ustawy o skardze o naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki dnia 17 czerwca 2004 r. (Dz. U. 2004 r. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) wniosła o:

- stwierdzenie przewlekłości postępowania prowadzonego pod ww. sygnaturą akt I 1Nc 1626/14 przez Sąd Rejonowy w (...) i Sąd Okręgowy w (...) pod sygn. III Cz 494/16 w zakresie nierozpoznania wniosku z dnia 21 czerwca 2017 r. w okresie od 20 lipca 2017 r. do chwili obecnej,
- zasądzenie na jej rzecz sumy pieniężnej w kwocie 5 000 złotych za okres zwłoki w czynnościach, w trybie art. 12 ust. 4 ww. ustawy,
- zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Uzasadniając żądanie skarżąca podała, że Sąd Rejonowy w (...) nadał klauzulę wykonalności w dniu 21 kwietnia 2017 r. postanowieniem Sądu Okręgowego w (...) z dnia 19 października 2016 r. sygn. akt III Cz 494/16, jednakże nie orzekł w przedmiocie wniosku pełnomocnika co do kosztów postępowania klauzulowego. Wnioskiem z dnia 21 czerwca 2017 r. pełnomocnik zwrócił się o uzupełnienie tego orzeczenia. Mimo upływu 18 miesięcy i dwóch ponagleń wniosek nadal nie jest rozpoznany przez Sądy obu instancji, w których w tym czasie znajdowały się akta sprawy.

Prezes Sądu Rejonowego w (...) w odpowiedzi na skargę wniósł o jej odrzucenie.

Podał, że skarga dotyczy sprawy prawomocnie zakończonej, a więc nie została wniesiona w jej toku w rozumieniu przepisu art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuraturę i postępowaniem sądowym bez uzasadnionej zwłoki.

W przedmiotowej sprawie sędzia referent wydał niezwłocznie zarządzenie o nadaniu klauzuli wykonalności postanowieniu Sądu Okręgowego w (...) i przyznanie wierzycielom kosztów postępowania klauzulowego w kwocie 120 złotych. Zarządzenie wykonano 21 kwietnia 2017 r., lecz w wyniku omyłki w treści klauzuli nie zamieszczono postanowienia o kosztach.

Wniosek wierzycieli o uzupełnienie postępowania klauzulowego w tym zakresie wpłynął do akt, kiedy te pozostawały w dyspozycji Sądu Okręgowego w (...). Po ich zwróceniu akta przedłożono sędziemu referentowi, który ze względu na kolejność wpływu pisma przeoczył wniosek o uzupełnienie postanowienia klauzulowego.

Obecnie zwrócono się do pełnomocnika wierzycieli o zwrot tytułu wykonawczego w celu wydania go zgodnie z zarządzeniem z dnia 21 kwietnia 2017 r.

Prezes Sądu Okręgowego w (...) wniósł o oddalenie skargi. Podniósł, że wszystkie wnioski, które miały być zgodnie z właściwością rozpoznane przez ten Sąd oraz środki zaskarżenia były rozpoznane bez nieuzasadnionej zwłoki.

Sąd Apelacyjny w (...) ustalił, co następuje:

Skarżąca oraz inni powodowie domagali się zasądzenia od kilku pozwanych w postępowaniu upominawczym kwoty wskazanej w pozwie.

Sąd Rejonowy wydał nakaz zapłaty, od którego sprzeciw wniosło dwoje pozwanych. Sprzeciw ten został odrzucony przez Sąd Rejonowy w (...), a Sąd Okręgowy zażalenie pozwanych oddalił.

Na wniosek powodów Sąd drugiej instancji uzupełnił swe orzeczenie w tym zakresie, zasądzając od pozwanych na rzecz powodów koszty postępowania zażaleniowego. Powodowie wystąpili do Sądu Rejonowego w (...) o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu Sądu drugiej instancji, zasądzającemu na ich rzecz koszty postępowania zażaleniowego oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa w postępowaniu klauzulowym w kwocie 120 złotych.

W dniu 13 marca 2017 r. sędzia referent wydał zarządzenie o nadaniu żądanej klauzuli i przyznaniu kosztów w kwocie 120 złotych. Tytuł wykonawczy wydano wierzycielom.

Wierzyciele wystąpili do Sądu Okręgowego z wnioskiem o sprostowanie omyłki pisowni imienia powódki oraz o uzupełnienie postanowienia o nadaniu klauzuli przez zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania klauzulowego. Akta w tym czasie były w dyspozycji Sądu Okręgowego w (...) w związku z kolejnym zażaleniem pozwanych.

Sąd drugiej instancji dokonał żądanego sprostowania i akta zwrócił Sądowi Rejonowemu w (...) 27 września 2017 r. (k. 296). Sąd ten mimo kilku monitów wierzycieli dotychczas nie rozpoznał wniosku wierzycieli o uzupełnienie postanowienia klauzulowego o rozstrzygnięcie o kosztach tego postępowania.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje:

Skarga jest zasadna częściowo.

Zarzuty skarżącej co do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu jej wniosku o uzupełnienie postanowienia klauzulowego przez Sąd Okręgowy w (...) nie zasługują na uwzględnienie.

Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności i przyznanie kosztów postępowania klauzulowego został skierowany do Sądu Rejonowego w (...), kiedy akta pozostawały w dyspozycji tego Sądu. Z poczynionych ustaleń wynika, że wydane zostało postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności na rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego incydentalnemu orzeczeniu Sądu drugiej instancji, lecz w wyniku przeoczenia w postanowieniu nie orzeczono o kosztach postępowania klauzulowego.

W takiej sytuacji, zgodnie z art. 781§1 kpc, Sąd Rejonowy nadał klauzulę zgodnie z właściwością wynikającą z tego przepisu.

Nieprawidłowym było skierowanie wniosku o uzupełnienie postanowienia klauzulowego o orzeczeniu o kosztach do Sądu drugiej instancji tylko dlatego, że

w tym czasie akta pozostawały w dyspozycji tego Sądu. Wprawdzie wspomniany przepis pozwala Sądowi Okręgowemu nadać klauzulę wykonalności, gdy akta pozostają w jego dyspozycji, co wynika z dążenia do szybkiego uzyskania przez wierzycieli tytułu wykonawczego, ale w niniejszej sprawie wierzyciele taki tytuł już uzyskali. Brak jest przepisu prawa procesowego pozwalającemu Sądowi drugiej instancji uzupełnienia postanowienia klauzulowego wydanego przez Sąd pierwszej instancji. Tego rodzaju uzupełnienie zgodnie z art. 351§1 kpc w związku z art. 352 kpc należy do właściwości Sądu, który w swym orzeczeniu pominął rozstrzygnięcie o kosztach.

Od daty zwrotu akt Sądowi Rejonowemu w (...) przez Sąd Okręgowy w (...) tj. od 27 września 2017 r. do daty rozpoznania niniejszej skargi postanowienie klauzulowe nie zostało uzupełnione przez Sąd pierwszej instancji i to mimo kilku monitów ze strony wierzycieli. Zarzut nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznawaniu wniosku w tym zakresie jest nie do odparcia.

Twierdzeniu temu nie sprzeciwia się odmienne stanowisko wyrażone w odpowiedzi na skargę przez Prezesa Sądu Rejonowego w (...), iż zarządzenie o wydaniu klauzuli wykonalności przyznaniu kosztów sędzia referent wydał niezwłocznie.

Zarządzenie tego rodzaju ma charakter techniczno-organizacyjny i stanowi w istocie polecenie przygotowania projektu postanowienia w tym zakresie. Nie jest też trafny pogląd Prezesa Sądu Rejonowego, że skarga winna ulec odrzuceniu jako niedopuszczalna, gdyż została skierowana do sądu już po zakończeniu postępowania co do istoty sprawy. Nie jest więc skargą w toku postępowania w rozumieniu art. 5 ust 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniem sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Stanowisko takie było reprezentowane we wcześniejszym orzecznictwie m. in. w uchwale Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2016 r. (...) 1/16, w której wyrażono pogląd o niedopuszczalności skargi na przewlekłość w postępowaniu klauzulowym.

Sąd Apelacyjny w obecnym składzie przychylił się jednak do przeciwnego poglądu wyrażonego w późniejszym postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2017 r. III SPZP 2/17, sprowadzającym się do stwierdzenia, że przy uwzględnieniu zasady prokonwencyjnej wykładni skarga na przewlekłość postępowania przysługuje w sprawie o nakazie klauzuli wykonalności (OSNP 2018/4/56). W orzeczeniu tym zwrócono uwagę, że od 6 stycznia 2017 r. obowiązuje nowe brzmienie przepisów ustawy będącej podstawą skargi polegające m. in. na dodaniu przepisu art. 1 ust. 3, nakazującego stosowanie przepisów tej ustawy zgodnie ze standardami wynikającymi z Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993r. poz. 284 z późn. zm.). Analizując przepisy tej konwencji Sąd Najwyższy uznał, że nie zawsze zakończenie fazy głównej postępowania może być utożsamiane z ostatecznym zaspokojeniem roszczeń cywilnych uprawnionego będących przedmiotem sprawy, co przemawia za dopuszczalnością skargi na przewlekłość sprawy także w przypadku zwłoki w kolejnych fazach postępowania m. in. w postępowaniu klauzulowym.

Czasokres zwłoki Sądu Rejonowego w (...) w rozpoznaniu wniosku wierzycieli o uzupełnienie postępowania klauzulowego jest znaczny. Jednakże kwota żadanego wynagrodzenia w tym postępowaniu jest niewielka, niewspółmiernie niska w stosunku do żadanego zadośćuczynienia.

Dlatego Sąd Apelacyjny na mocy art. 12 ust 2 wspomnianej ustawy stwierdził przewlekłość postępowania przed Sądem Rejonowym w (...) i na mocy art. 12 ust 1 tej ustawy przyznał skarżącej od Skarbu Państwa sumę pieniężną w kwocie 2 000 złotych jako stosowną kompensatę za oczekiwanie na rozpoznanie wniosku w postępowaniu klauzulowym. Dalej idącą skargę oddalono na mocy art. 12 ust. 1 ustawy jako nieuzasadnioną.

O zwrocie opłaty od skargi Sąd Apelacyjny orzekł na mocy art. 17 ust. 3 wymienionej ustawy.

SSA Tomasz Ślęzak SSA Ewa Tkocz SSA Roman Sugier